

Aan: de vaste Tweede Kamercommissie voor VWS
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG
E: cie.vws@tweedekamer.nl

Datum: 6 februari 2020
Kenmerk: 20-014
Onderwerp: AO verpleeghuisczorg, ggz-Wlz 12 februari 2020
Contact: Nic Vos de Wael; E; nic.vosdewael@wijzijnmind.nl

Geachte leden van de Kamercommissie voor VWS,

Voor uw algemeen overleg over de verpleeghuisczorg van 12 februari a.s., staan ook enkele agendapunten gepland die de openstelling van de Wet langdurige zorg (Wlz) voor ggz-cliënten betreffen. MIND constateert dat alle betrokken partijen constructief samenwerken op dit dossier. Specifiek met betrekking tot de ggz-doelgroep is er toch een aantal punten waar we ons zorgen over maken en waar wij uw aandacht voor vragen.

criterium blijvendheid

Een belangrijk toegangscriterium voor de Wlz is dat sprake moet zijn aan een blijvende behoefte aan 24 uur zorg in de nabijheid of permanent toezicht. Voor de ggz is die blijvendheid vaak moeilijk hard te stellen, omdat het ziekteverloop grillig en onvoorspelbaar is en omdat het perspectief op herstel nooit uit het oog mag worden verloren. Bovendien is de langdurigheid of blijvendheid van de zorgbehoefte vaak niet veroorzaakt door de psychiatrische aandoening zelf, maar door het jarenlang uitblijven van de gewenste behandeling. Het is wenselijk om de ervaringen van het CIZ bij de indicatiestelling Wlz voor ggz-cliënten systematisch te volgen en te analyseren: Is het toegangscriterium van blijvendheid zoals het in de wet geformuleerd is wel passend voor de ggz-doelgroep? Hoe kunnen signalen over ontoereikende zorg in het verleden gebruikt worden om zorg en ondersteuning in de toekomst te verbeteren?

- *Wilt u de minister vragen op welke wijze de indicatiestelling van de ggz-doelgroep geëvalueerd zal worden en welke doelen hij daarbij voor ogen heeft?*

Continuïteit van wonen en zorg

De Wlz biedt voor een groep ggz-cliënten perspectief op een betere zorg en meer ondersteuning bij de kwaliteit van leven dan in de huidige situatie. Maar in de overgang naar de Wlz zitten ook risico's. Uit bijeenkomsten die MIND het afgelopen najaar heeft georganiseerd voor cliëntenraden blijkt dat deze zich vooral zorgen maken over de continuïteit van wonen en zorg. Is er een risico op gedwongen verhuizingen? Zijn cliënten straks wel vrij om hun eigen behandelaar te kiezen en hun huidige behandelaar te behouden?

Het antwoord op deze vragen hangt af van de bereidheid van instellingen om Wlz-zorg aan te bieden, de wijze waarop zij deze willen organiseren en de bereidheid van zorgkantoren om de zorgaanbieders waar cliënten nu verblijven te contracteren. Duidelijkheid hierover is pas in de loop van 2020 te verwachten.

MIND vindt belangrijk dat er een snelle signalering plaatsvindt op het moment dat huidige zorgaanbieders de gewenste continuïteit van wonen en zorg dreigen niet meer te (kunnen) leveren. Dan kan nog overleg met de betreffende aanbieder en zorgkantoor plaatsvinden om deze dreiging af te wenden. Aangezien de

bewindspersonen van VWS zich ook achter het uitgangspunt hebben gesteld dat gedwongen verhuizingen als het even kan voorkómen moeten worden, heeft de minister hierin ook een verantwoordelijkheid.

- *Wilt u de minister vragen om met brancheorganisaties afspraken te maken over tijdige signalering van gevallen waar continuïteit van wonen en/of zorg voor ggz-cliënten die naar de Wlz gaan op het spel staat?*

Onafhankelijke cliëntondersteuning

De beschikbaarheid en toegankelijkheid van deskundige onafhankelijke cliëntondersteuning is een belangrijke voorwaarde voor de overgang van Wmo en/of Zvw naar de Wlz. Dit was een harde conclusie van de bijeenkomsten die MIND afgelopen najaar met cliëntenraden heeft gehouden. Staatssecretaris Blokhuis heeft tijdens een van die bijeenkomsten en in een voortgangsbrief aan de Tweede Kamer het belang van cliëntondersteuning nog eens bevestigd. Tot nu toe is er echter geen structureel beleid vanuit het ministerie om de cliëntondersteuning voor de ggz-doelgroep te versterken en op een hoger plan te brengen. Ggz-cliënten zijn niet een van de doelgroepen die binnen de Wmo extra aandacht krijgen in het programma cliëntondersteuning van de minister.

MIND heeft in het verleden herhaalde malen gepleit voor een gerichte investering in cliëntondersteuning voor ggz-cliënten, of specifieker: mensen met ernstig psychische aandoeningen. De openstelling van de Wlz is daar een reden voor. Andere redenen zijn het gebrek aan ondersteuning dat veel ggz-cliënten ervaren bij de overgang van klinische opname naar zorg in de thuissituatie en bij het vinden van de juiste ondersteuning bij problemen op meerdere levensgebieden.

- *Wilt u de minister vragen om een gerichte investering te doen voor voldoende en vindbare onafhankelijke cliëntondersteuning ten behoeve van ggz-cliënten die in aanmerking komen voor de Wlz of anderszins een vraag hebben naar intensieve zorg en ondersteuning? En wilt u hem vragen om daarover voor de zomer van 2020 aan de Kamer te rapporteren?*

Toekomstbestendig organisatie- en bekostigingsmodel

In hun brief aan u voor het AO van 12 februari a.s. pleiten de brancheorganisaties GGZ Nederland en Valente voor een toekomstbestendig organisatie- en bekostigingsmodel voor de ggz-Wlz. In dat kader vragen zij om de NZa een extra variant te laten uitwerken die (beter) voldoet aan de randvoorwaarden van keuzevrijheid voor cliënten, integrale zorg, sociale inclusie en het doelmatig besteden van middelen in de zorg.

MIND wil dit pleidooi hierbij graag ondersteunen. Het is van groot belang dat de ggz-Wlz voor zorgaanbieders straks goed uitvoerbaar is en dat zij ieder voor zich voldoende ruimte hebben om invulling te geven aan uitgangspunten van integraliteit, keuzevrijheid en maximale kwaliteit voor de cliënt.

Met vriendelijke groet,

Mr M.W.E. (Menno) Tusschenbroek
Teammanager Beleid
Mind Platform Psychische Gezondheid